

KOMENTÁRE HN

Mário Blaščák

©hn

komentátor HN

mario.blascak@mafrasllovakia.sk

Čaro sójového mäsa

Impossible Foods žiada o povolenie používať leghemoglobín z geneticky modifikovanej sóje na Európskom úrade pre bezpečnosť potravín, čím vstupuje do obchodnej vojny o budúce zisky. Jednotkou na trhu sójových náhrad mäsa je zatiaľ americká firma Beyond Meat a Impossible Foods sa týmto krokom snaží vyrovnáť súperovi.

Potravinársky trh s rastlinnými náhradami mäsa je jedným z výdobytkov súčasnosti, kde vizionári presvedčia investorov o tom, že multimiliardový trh je aj tam, kde doteraz nebol. Facebook, Uber, Airbnb a iné sú toho výkladnou skriňou a zároveň špičkou startupového ľadovca. Až 90 percent startupov sa totiž skončí neúspešne. WeWork je príkladom toho, že keď firma generujúca straty prejde z obskúrnej zóny privátnych investorov na verejný trh, môže sa razom ocitnúť v nemilosti verejného trhu a jej hodnota potom ide dolu vodou. V tomto prípade sa Impossible Foods snaží v Európe zlegalizovať leghemoglobín, aby červené krvné farbivo umožnilo sójovému mäsu voňať pri pečení ako hovädzie mäso a dokonca aj tak chutiť. Ak mu to prejde, bude o dekádu neskôr v hre o stomiliardový balík. Kultúrny posun západu k čistejšiemu a zdravšiemu životu vedie aj cez obmedzenie príjmu živočíšnej potravy.

To je podstata súboja firiem s hipsterskými názvami ako Za horizontom mäsa a Nemožné jedlo. Tí prví v apríli vstúpili na burzu a vlna optimizmu ich hodnotu za tri mesiace zdásaťnásobila. Aj keď neskôr klesli, po rokoch strát sú stále na štvornásobku hodnoty z konca apríla. Impossible Foods tam zatiaľ nie je. Lebo nechce. Ostáva v tieni verejného záujmu. Vstup na európsky trh však bude možno rozhodujúci impulz.

Martin Behul

©hn

komentátor HN

martin.behul@mafrasllovakia.sk

Kočnerovi kamoši

Pravda víťazí nad všetkým a má silu až na veky, písal majster Jan Hus z kostnického väzenia. O týždeň ho popravili. Tomáš Garrigue Masaryk z jeho výroku urobil heslo svojej prezidentskej štandardy a motto štátu, ktorý sme si večera pripomenuli. V ten istý deň sa na verejnosť dostali detaily z obžaloby údajných vrahov Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej. A údajného objednávateľa vraždy.

K víťazstvu pravdy a potrestaniu páchatel'ov je ešte ďaleko. Vo februári 2018 však azda nikto neveril, že sa obžaloby vôbec dočkáme. Prípady vraždy Roberta Remiáša sa nedostal ďalej ako po zrušené obvinenia. Obžaloba Ivana Lexu a ďalších údajných páchatel'ov zavraždenia Michala Kováča mladšieho zostala v trezore tak dlho, že tresty by už neboli efektívnym výkonom spravodlivosti, ale iba symbolickou pointou. To, čo vyšetrovanie odhalilo, však presahuje jedno trestné konanie. Ani prípadný negatívny koniec už neskryje skorumpovaných a korumpovateľných sudcov, prokurátorov, policajtov a všetkých, ktorí Kočnerovi pomáhali, lebo ak nejde o vraždu, neexistujú pre nich červené čiary.

V tejto súvislosti je mimoriadne dôležité, že senát Špecializovaného súdu v kauze zmienek rozhodol, že umožní použitie prepisov z Threemy ako dôkazu. Odteraz sa bude jej autenticita dať spochybniť len ťažko. Kočner sa na Threeme smeje, lebo hrané pohľadanie je jeho posledné útočisko. Práve preto musíme odolať pokušeniu urobiť z Kočnera symbol. Vtedy by pravda prehrala. Vyhovovalo by to všetkým tým, ktorým platil dovolenky, ktorí jemu platili milióny za nahrávky a ktorým nadával doma v obývačke. S Kočnerom skončili. Ale takí ako oni si rýchlo nájdu nových kamošov. Už na tom určite pracujú.

DNES PÍŠE

Cestovný ruch a šport potrebujú ministerstvo

Andrej Danko

predseda SNS

Oblasti cestovného ruchu a športu sú na Slovensku dlhodobou zanedbávané. Do turizmu sme investovali zahanbujúcich sedem miliónov eur. Iste, na prvý pohľad ide o veľkú sumu, až do chvíle, kým nezistíme, že napríklad susedné Maďarsko do tohto segmentu naliatlo 800-miliónovú injekciu a chce opätovne oživiť myšlienku, že sa stanú obľúbenou dovolenkou destináciou.

Je na čase si priznať, že sme v tejto téme dekády spali. Zavied-

li sme však systémový mechanizmus, ktorého efekty prekvapili aj nás. Znížená DPH a rekreačné poukazy boli práve tým dlho želaným stimulom, ktorý nakopol ekonomiku, zdvihol zamestnanosť v regiónoch, kde často nie je iná práca, zlikvidoval čierne ubytovanie, v prípade zahraničných turistov služby cestovného ruchu zasa predstavujú náš export. A nezabúdajme ani na to, že ide o benefit pre zamestnancov.

Vďaka tomuto opatreniu sa podľa údajov zo Štatistického úradu zvýšil počet domácich návštevníkov v auguste o 23,7 percenta. Počet prenocovaní domácich návštevníkov v tom istom mesiaci predstavoval viac ako 1,5 milióna, čo je v porovnaní s vlaňajškom viac ako 20-percent-

TÉMA

Spojené štáty sa stali svetovým policajtom až po roku 1946.

the Globalist

Meghnad Desai

emeritný profesor ekonomiky na London School of Economics

Americký prezident Donald Trump je v úrade už takmer tri roky a je celkom možné, že v novembri 2020 bude zvolený znova. Napriek tomu ho však americkí a svetoví liberáli stále nepochopili. Trump rozhodne opakovane šokuje svojich ministrov a osobných poradcov tým, ako mení zabehnutú americkú zahraničnú a obrannú politiku.

Prednedávnom nariadil stiahnutie americkej vojska zo Sýrie. Mnoho ľudí vo Washingtone to považuje za katastrofálne zlé

ťah, najmä vzhľadom na začiatok tureckej ofenzívy proti kurdským jednotkám. Prezident sa tým znova vzoprel svojim poradcom, ktorí pripomínali, že Kurdi bojovali po boku Američanov vo vojne v Sýrii. Niektorí to považujú za opustenie spojenca, iní za zradu dlhotrvajúcej kurdskej snahy o vlastný národný štát.

Západní zástancovia kurdskej suverenity si musia uvedomiť, že kurdské územie sa rozkladá v Sýrii, Turecku a v Iraku. Je to teda veľmi kontroverzná téma. Ak by USA pomohli Kurdom splniť ich sen, vydláždili by tým cestu k ničivej vojne.

Trump nie je intervencionista alebo „jastrab studenej vojny“, akými boli všetci prezidenti od čias Johna F. Kennedyho. Srdcom je izolacionista. To je v dnešnom svete takmer zabudnutá kategória, no v rokoch pred oboma svetovými vojnami sa zďaleka netýkala len Washingtonu. Veď sa len spýtajte pánov Wilsona a Roosevelta. Je to tradícia, ktorá siaha až k založeniu americkej republiky. Tradičným základným nastavením Spojených štátov bývala mimoriadna zdržanlivosť vo vzťahu k vojnám v zahraničí.

”

Americké výdavky na obranu sú vyššie než vo všetkých ostatných štátoch NATO dokopy.

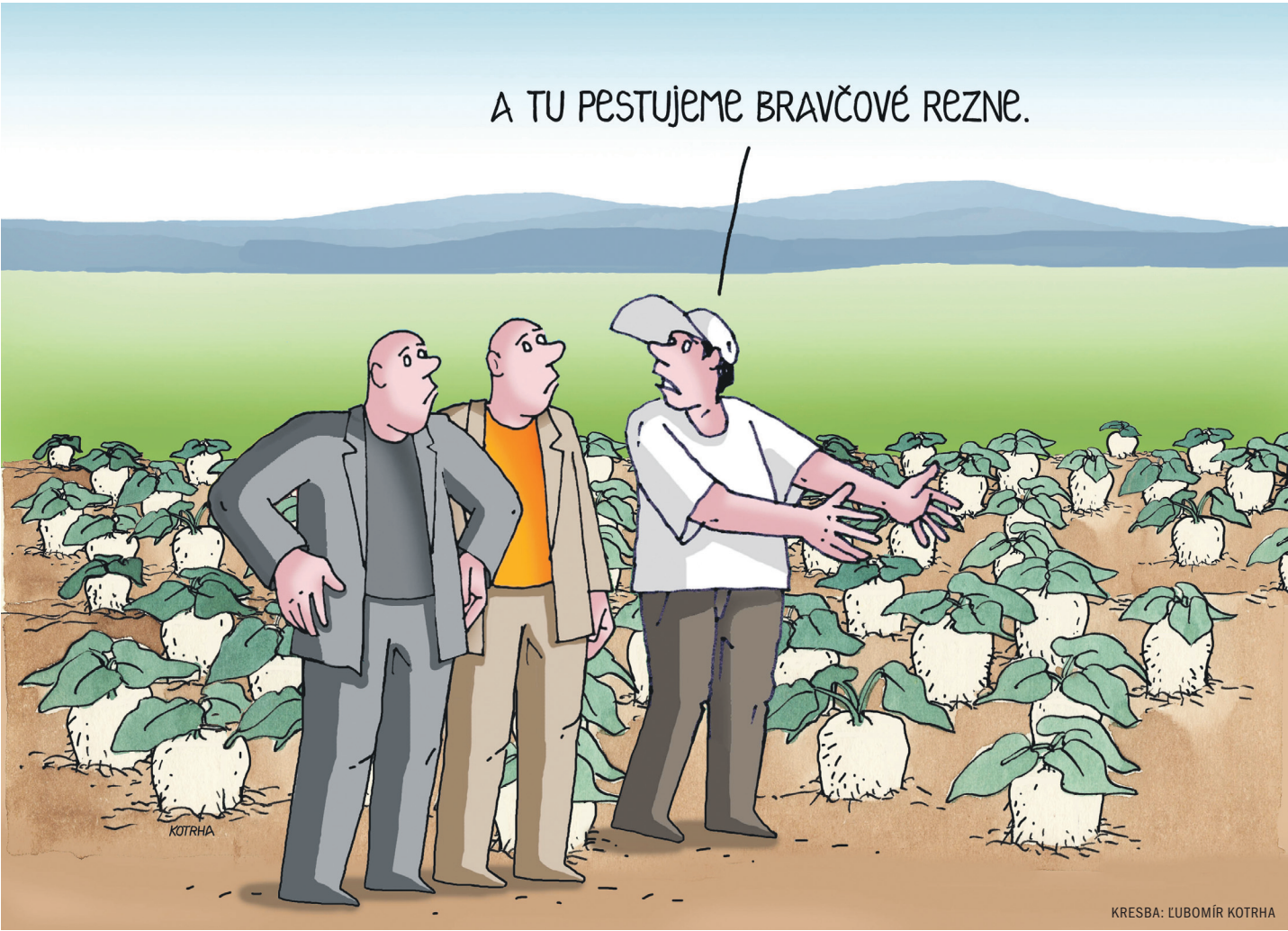
Vláda Spojených štátov je „svetovým policajtom“ až od roku 1946, keď sa začala studená vojna a zrodil sa vojensko-priemyselný komplex. Strach z neho pritom nie je komunistický výmysel. Obával sa ho aj Dwight D. Eisenhower, a to bol vojak telom i dušou. Trump je prvým prezidentom od čias Eisenhowera, ktorý nevyvolal bitku alebo vojenské ťaženie v zahraničí. Po druhej svetovej vojne Washington vytvoril niekoľko vojenských spojenečtiev. Najvýznamnejším je Severoatlantická aliancia. Spojené štáty roky strážili moria i oblohu.

V mnohých štátoch USA sa vojenské výdavky považujú za nástroj ekonomického rozvoja, aj preto sú americké výdavky na obranu vyššie než vo všetkých ostatných štátoch NATO dokopy.

Trumpa môžeme kritizovať, ale v tvrdení, že takáto situácia je neudržateľná, je konzistentný. A má pravdu. Aj v tom, keď zvyšuje ostatné západné štáty, aby zvýšili svoje príspevky Aliancii.

Je to nepochybne obrovská zmena. Amerike patria zásluhy za polohovanie základov globalizácie, no teraz sa snaží piliere tejto konštrukcie rozobrať, najmä v obchode a v obrane.

Niektoré, najmä európske krajiny, sú dlho nespokojné s postavením Spojených štátov ako jedinej svetovej superveľmoci po páde Sovietskeho zväzu a dlho volajú po multipolárnom svete. Trump urýchlil nástup tohto sveta. Teraz hrá každá krajina za seba. Netýka sa to len Spojených štátov. V jednom s Trumpom ťažko nesúhlasí. Je presvedčený, že jeho krajina už nemá byť vojenským „tatkom“ celého sveta. Bez ohľadu na impeachment bude toto Trumpovým odkazom, ktorý Spojeným štátom zanechá.

KRESBA: LUBOMÍR KOTRHA

Analytické pondelky

Anton Marcinčín

ekonom a bývalý splnomocnenec vlády pre najmenej rozvinuté okresy

Politické utorky

ANDREJ DANKO

predseda parlamentu a SNS

Vládne stredy

Peter Pellegrini

predseda vlády

Biznisové štvrtky

Oszkár Világi

predseda predstavenstva spoločnosti Slovnaft

ný nárast. Nehovoriac tiež o fakte, že podiel cestovného ruchu na celkovom hrubom domácom produkte má obrovský potenciál rásť. Terajšia, ale aj budúca vláda, by mali myslieť do budúcnosti. Po lopate. V prípade zlej ekonomickej situácie sa hociktorý z investorov môže zbaliť a odísť niekam, kde bude mať lacnejšiu pracovnú silu. Naše prírodné a kultúrne bohatstvo však nikam neodíde. Preto nezveľadiť to, čoho máme dostatok, a ešte aj prispieť do štátnej kasy?

Na to je však potrebný systémový krok. Ak chceme vytvoriť podmienky na ďalší rast, pružnejšie a adresnejšie poskytovať financie, skvalitniť podnikateľské prostredie v tejto oblasti a zároveň aj zvýšiť životnú úroveň Slovákov,

potom nevyhnutnou podmienkou na dosiahnutie týchto cieľov je práve zriadenie ministerstva cestovného ruchu a športu. Žiaľ, zatiaľ sme nepochodili u nášho količného partnera. Naďalej však trvám na tom, že argument šéfa rezortu dopravy, pod ktorého aktuálne turizmus spadá, o tom, že na to nie je správna chvíľa, je pre mňa nielen slabý, ale považujem ho za smiešny.

Uznávam, že založenie nového rezortu by niečo stálo. Samozrejme, keď chcete založiť firmu, musíte investovať do priestoru, nakúpiť technológie, zamestnať ľudí, a to aj napriek tomu, že neviete, či bude zarábať. My však už dnes vieme, že sa to Slovensku násobne vráti. Aký ďalší pádny argument potrebujeme?

Naše prírodné a kultúrne bohatstvo nikam neodíde.